

P8_TA(2015)0348

Kuolemanrangaistus

Euroopan parlamentin päätöslauselma 8. lokakuuta 2015 kuolemanrangaistuksesta (2015/2879(RSP))

(2017/C 349/08)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa kuolemanrangaistuksen poistamisesta ja erityisesti 7. lokakuuta 2010 antamansa päätöslauselman ⁽¹⁾,
 - ottaa huomioon komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan Federica Mogherinin ja Euroopan neuvoston pääsihteerin Thorbjørn Jaglandin 10. lokakuuta 2014 antaman yhteisen julkilausuman eurooppalaisesta ja kansainvälisestä kuolemanrangaistuksen vastaisesta päivästä,
 - ottaa huomioon Euroopan ihmisoikeussopimuksen kuudennen ja kolmannentoista lisäpöytäkirjan,
 - ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan 2 artiklan,
 - ottaa huomioon kuolemanrangaistusta koskevat EU:n suuntaviivat,
 - ottaa huomioon parhaillaan ajantasaistettavan sellaisia tuotteita koskevan EU:n vientivalvontajärjestelmän, joita voidaan käyttää kuolemanrangaistuksen täytäntöönpanoon,
 - ottaa huomioon kansalaisyhteiskuntaa ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen sekä sen toisen valinnaisen pöytäkirjan,
 - ottaa huomioon vuonna 1984 tehdyn kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastaisen YK:n yleissopimuksen,
 - ottaa huomioon maailman huumeongelman vaikutuksesta ihmisoikeuksien toteutumiseen tehdyn tutkimuksen, jonka YK:n ihmisoikeusvaltuutettu julkaisi syyskuussa 2015,
 - ottaa huomioon YK:n yleiskokouksen päätöslauselmat ja erityisesti 18. joulukuuta 2014 annetun päätöslauselman kuolemanrangaistuksen käyttöä koskevasta moratoriosta,
 - ottaa huomioon Madridissa 12.–15. kesäkuuta 2013 järjestetyn kuolemanrangaistuksen vastaisen viidennen maailmankongressin loppujulkilausuman,
 - ottaa huomioon kansainvälisen ja eurooppalaisen kuolemanrangaistuksen vastaisen päivän, jota vietetään vuosittain 10. lokakuuta,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 128 artiklan 5 kohdan ja 123 artiklan 4 kohdan,
- A. toteaa, että kuolemanrangaistuksen poistaminen maailmanlaajuisesti on yksi EU:n ihmisoikeuspolitiikan päätavoitteista;
- B. panee merkille, että 10. lokakuuta 2015 vietettävän kansainvälisen kuolemanrangaistuksen vastaisen päivän tarkoituksena on lisätä tietoisuutta kuolemanrangaistuksen soveltamisesta huumausainerikosten yhteydessä;
- C. panee merkille, että YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimiston mukaan yli 160 YK:n jäsenvaltiota on joko poistanut kuolemanrangaistuksen tai ei sovelle sitä, ja toteaa, että nämä valtiot ovat hyvin erilaisia oikeusjärjestelmiltään, perinteiltään, kulttuureiltaan sekä uskonnollisilta taustoiltaan;

⁽¹⁾ EUVL C 371 E, 20.12.2011, s. 5.

8. lokakuuta 2015

- D. huomauttaa, että uusimpien tilastojen mukaan ainakin 2 466 ihmistä 55 maassa on tiedettävästi tuomittu kuolemaan vuonna 2014, ja toteaa, että kuolemaantuomittujen määrä on kasvanut lähes 23 prosentilla vuodesta 2013; toteaa, että vuonna 2014 koko maailmassa suoritettiin ainakin 607 teloitusta; toteaa, että näihin lukuihin ei ole laskettu mukaan niiden ihmisten määrää, jotka arvellaan teloitetun Kiinassa; toteaa, että Kiina teloitti edelleen enemmän ihmisiä kuin koko muu maailma yhteensä ja että se langetti tuhansia uusia kuolemantuomioita; panee merkille, että kuolemanrangaistukset ja teloitukset jatkuvat hälyttävässä määrin myös vuonna 2015; toteaa, että kuolemanrangaistusten lisääntyminen liittyy läheisesti tuomioistuinten joukko-oikeudenkäynneissä antamiin tuomioihin terrorismiin liittyvistä rikoksista esimerkiksi Egyptissä ja Nigeriassa; toteaa, että kuolemanrangaistuksen mahdollista palauttamista harkitaan parhaillaan Tšadissa ja Tunisiassa; toteaa, että kuolemantuomioiden langettaminen ja täytäntöönpano jatkuu edelleen tietyissä Yhdysvaltojen osavaltioissa;
- E. toteaa, että tietyvästi ihmisiä on tuomittu kivityskuolemaan Pakistanissa, Nigeriassa, Afganistanissa, Iranissa, Irakissa, Sudanissa, Somaliassa ja Saudi-Arabiassa ja että viime vuosina satoja naisia on kivitetty kuoliaiksi aviorikosten vuoksi; toteaa, että kuolemanrangaistuksen menetelmänä käytettyä kivitystä pidetään kidutusmuotona;
- F. panee merkille, että kahdeksan valtion (Mauritanian, Sudanin, Iranin, Saudi-Arabian, Jemenin, Pakistanin, Afganistanin ja Qatarin) lainsäädännössä on säädetty kuolemanrangaistus homoseksuaalisuudesta ja että eräissä Nigerian ja Somalian maakunnissa samaa sukupuolta olevien seksuaalisesta kanssakäymisestä määrätään virallisesti kuolemanrangaistus;
- G. ottaa huomioon, että kuolemantuomiot kohdistuvat usein muita heikommassa asemassa oleviin, mielisairaisiin ja kansallisiin ja kulttuurisiin vähemmistöihin kuuluviin ihmisiin;
- H. toteaa, että 33 valtiota soveltaa kuolemanrangaistusta huumausainerikosten yhteydessä, mikä johtaa noin 1 000 teloitukseen vuosittain; toteaa, että vuonna 2015 teloituksia on tietyvästi suoritettu tällaisista rikoksista Kiinassa, Iranissa, Indonesiassa ja Saudi-Arabiassa; toteaa, että kuolemanrangaistuksia määrätään huumausainerikoksista vuonna 2015 edelleen Kiinassa, Indonesiassa, Iranissa, Kuwaitissa, Malesiassa, Saudi-Arabiassa, Sri Lankassa, Yhdistyneissä arabiempiirikunnissa sekä Vietnamsissa; toteaa, että nämä rikokset voivat käsittää erilaisia huumekauppaa ja huumeiden hallussapitoon liittyviä syytteitä;
- I. toteaa, että kuluneiden 12 kuukauden aikana kuolemanrangaistusta on alettu soveltaa entistä useammin koko maailmassa huumarikoksista ja että monet valtiot teloittavat ihmisiä huumeisiin liittyvistä rikoksista huomattavasti kasvaneessa määrin, pyrkivät palauttamaan kuolemanrangaistuksen huumarikoksista tai ovat lopettaneet pitkään kestäneen kuolemanrangaistusten täytäntöönpanon keskeyttämisen;
- J. toteaa, että Iran on tietyvästi teloittanut 394 huumarikollista vuoden 2015 kuuden ensimmäisen kuukauden aikana, kun se koko vuonna 2014 teloitti 367; toteaa, että puolet kaikista Saudi-Arabian tänä vuonna suorittamista teloituksista on liittynyt huumausainerikoksiin, kun niiden osuus kaikista teloituksista oli vain neljä prosenttia vuonna 2010; toteaa, että ainakin 112 huumarikollista odottaa teloitusta Pakistanin kuolemanselleissä;
- K. toteaa, että monia EU:n jäsenvaltioiden kansalaisia on joko teloitettu tai heitä odottaa teloitus huumarikoksista kolmansissa maissa;
- L. toteaa, että kansalaisyhteisöjä ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 6 artiklan 2 kohdan mukaan kuolemanrangaistus voidaan langettaa vain kaikkein vakavimmista rikoksista; toteaa, että YK:n ihmisoikeuskomitea sekä laittomia teloituksia käsittelevä YK:n erityisraportoija ja YK:n kidutuksen vastainen erityisraportoija ovat todenneet, ettei kuolemanrangaistusta pitäisi määrätä huumausaineisiin liittyvistä rikoksista; toteaa, että pakollinen kuolemanrangaistus ja sen käyttäminen huumausainerikoksissa on vastoin kansainvälistä oikeutta ja kansainvälisiä normeja;
- M. panee merkille, että kansainvälinen huumausainevalvontalautakunta on kehottanut kuolemanrangaistusta soveltavia valtiota lopettamaan sen käyttämisen huumausainerikoksissa;

8. lokakuuta 2015

9. tuomitsee erityisesti kuolemantuomion käyttämisen opposition tukahduttamiseen tai uskonnon, homoseksuaalisuuden tai aviorikoksen perusteella tai muulla sellaisella perusteella, jota pidettäisiin joko vähäpätöisenä tai ei lainkaan rikoksena; kehottaa näin ollen valtioita, joissa homoseksuaalisuutta pidetään rikoksena, pidättäytymään kuolemanrangaistuksen soveltamisesta tässä yhteydessä;
10. on edelleen täysin vakuuttunut siitä, että kuolemantuomiot eivät estä huumekauppaa eivätkä estä ihmisiä lankeamasta huumeisiin; kehottaa kuolemanrangaistuksen säilyttämistä kannattavia maita ottamaan käyttöön sellaisia vaihtoehtoja kuolemanrangaistuksen määräämiselle huumausainerikoksista, joilla keskitytään erityisesti huumausaineiden ennaltaehkäisyohjelmiin ja haittojen vähentämishjelmiin;
11. toistaa komissiolle ja jäsenvaltioille esittämänsä suosituksen, että kuolemanrangaistuksen poistaminen huumausainerikosten yhteydessä olisi asetettava rahoitusavun, teknisen avun, valmiuksien kehittämisen ja muun huumausaineiden alalla toteutettavan lainvalvontapolitiikan tukemisen ennakkoehdoksi;
12. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita vahvistamaan ehdottomana periaatteena, että unionin apua, YK:n huumeiden ja rikollisuuden torjunnasta vastaavan järjestön huumeidentorjuntaohjelmiin myönnettävä apu mukaan lukien, ei myönnetä sellaisiin lainvalvontatoimiin, jotka johtavat pidätettyjen kuolemantuomioon ja teloitukseen;
13. kehottaa komissiota vahvistamaan sellaisten tuotteiden vientivalvontaa, joita voidaan käyttää kuolemanrangaistuksen täytäntöönpanoon;
14. on erittäin vakavasti huolestunut avoimuuden puutteesta sellaisen huumeiden torjuntaan tarkoitetun avun yhteydessä, jota komissio ja jäsenvaltiot myöntävät lainvalvontatoimiin huumausaineiden alalla maissa, joissa huumausainerikoksista langetetaan määrätietoisesti kuolemanrangaistuksia; pyytää komissiota julkaisemaan vuosittain tiedot huumeiden vastaisiin ohjelmiin myöntämästään rahoituksesta maissa, joissa huumausainerikoksista määrätään edelleen kuolemanrangaistuksia, ja esittelemään pääpiirteittäin, mitä ihmisoikeuksia koskevia takeita on otettu käyttöön sen varmistamiseksi, ettei tällä rahoituksella mahdollisteta kuolemantuomioita;
15. kehottaa komissiota ottamaan viipymättä käyttöön vakautta ja rauhaa edistävän välineen perustamisesta annetun asetuksen 10 artiklassa tarkoitetun operatiivisen ohjauksen ja soveltamaan sitä tiukasti kokaiini- ja heroiniireittien katkaisuojelmiin;
16. kehottaa komissiota noudattamaan EU:n huumeidenvastaiseen toimintasuunnitelmaan (2013–2016) sisältyvää suositusta, että olisi kehitettävä ja toteutettava ”ihmisoikeuksien ohjeistus- ja arviointiväline” sen varmistamiseksi, että ihmisoikeudet on ”otettu tosiasiallisesti huomioon kaikessa EU:n ulkoisessa huumeidentorjuntatoiminnassa”;
17. kehottaa EUH:ta, komissiota ja jäsenvaltioita antamaan ohjeet kattavasta ja vaikuttavasta eurooppalaisesta toimintalinjasta kymmenien kolmansissa maissa teloitusuhan alla olevien unionin kansalaisten suhteen; katsoo, että sen olisi sisällettävä muun muassa vahvat mekanismit tunnistamiselle, oikeudellisen avun tarjoamiselle ja diplomaattiedustukselle;
18. kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita varmistamaan, että huhtikuussa 2016 pidettävässä maailman huumausaineongelmaa käsittelevässä YK:n erityisistunnossa keskustellaan kuolemanrangaistuksen määräämisestä huumausainerikoksista ja tuomitaan sen käyttö;
19. tukee kaikkia YK:n järjestöjä, hallitustenvälisiä alueellisia elimiä sekä valtiosta riippumattomia järjestöjä toimissa, joita ne toteuttavat jatkuvasti kannustaakseen valtioita poistamaan kuolemanrangaistuksen; kehottaa komissiota jatkamaan tämän alan hankkeiden rahoittamista demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskevan eurooppalaisen rahoitusvälineen avulla;
20. panee tyytyväisenä merkille kansalaisyhteiskuntaa ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen toisen valinnaisen pöytäkirjan äskettäiset ratifioinnit ja toteaa, että tämän kuolemanrangaistuksen poistamiseen tähtäävän pöytäkirjan osapuolten lukumäärä on nyt noussut 81 valtioon; kehottaa kaikkia valtioita, jotka eivät ole pöytäkirjan osapuolia, ratifioimaan sen välittömästi;
21. kehottaa Euroopan neuvoston jäsenvaltioita, jotka eivät ole vielä ratifioineet Euroopan ihmisoikeussopimuksen kuudetta ja kolmattatoista lisäpöytäkirjaa, ratifioimaan ne, jotta varmistetaan kuolemanrangaistuksen tosiasiallinen poistaminen Euroopan neuvoston kaikissa jäsenvaltioissa;
22. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman komission varapuheenjohtajalle / unionin ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, neuvostolle, komissiolle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, YK:n pääsihteerille, YK:n yleiskokouksen puheenjohtajalle sekä YK:n jäsenvaltioiden hallituksille.